

Summitul în impresii și declarații

✎ Bogdan OPROIU

Marti, 1 aprilie, 2008. Emoții mari, mă duc să-mi ridic acreditarea pentru Summitul NATO. „cel mai mare de până acum”, au declarat președintele Băsescu, secretarul general al NATO, Japp de Hoop Scheffer, primul-ministru, Tăriceanu, toate televiziunile și ziarele centrale, și, în general, oricine a vrut să caracterizeze întâlnirea din 2008 a șefilor de stat și de guvern din țările membre ale Alianței Nord-Atlantice. Ora 10.45, fac înconjurul Parcului Izvor, pentru că venisem dinspre Piața Unirii și intrarea se făcea doar de pe Splai, la vreo cincizeci de metri de ieșirea/intrarea de la stația de metrou Izvor. După o repriză de „Sport, Natură, Tinerețe” ajung la primul filtru de polițiști și jandarmi de la intrarea în parc. Intrarea împărțită în două, pentru că era comună cu ieșirea. Nu poți să intri decât printr-o parte, polițiștii din partea cealaltă sunt specializați pe ieșiri. Le arăt buletinul și legitimația de presă. „Presă militară...?”, face mirat domnul (gradul) care îmi verifică actele. „Mda”, zic și trec. Sper că

șase cerberi care stăteau afară, arătându-mi cu mâna spre intrarea cea mai îndepărtată de alea pe care venisem. Nu știu de ce nu puteam să intru pe ușa care era direct în fața mea, pentru că din câte am văzut pe acolo nu se ieșea. În fine... intru în cort. Ca la aeroport, doar că mașina de la Poliția de Frontieră aveam să o descopăr o zi mai târziu, parcată chiar în fața Palatului Parlamentului. Oricum, câteva porți de acces și control, raze X, jandarmi și jandarmerițe. Pun geanta, cureaua, țigările, bricheta și tot conținutul buzunarelor mele într-o cădiță și dau să trec. „Mai bine puneți și haina”, îmi spune un controlor de acces. Am scăpat ușor, odată la aeroportul Otopeni m-au pus să-mi dau jos și cizmele...Trec și declanșez poarta, care țiuie. Sunt verificat cu o riglă și ies bine; pot să-mi recuperez bunurile lumesti.

Ajung la unul din ghișeele de eliberare a legitimației de acces și am noroc, a mea e gata. Mai mulți jurnaliști stau aiurea, așteptând... ceva... pentru că legitimațiile lor nu sunt gata. Mi se pare normal să nu fie gata, doar e cel mai mare Summit organizat de NATO vreodată, oamenii sunt ocupați



Dialog amical între președintele George W. Bush și premierul Călin Popescu Tăriceanu

este mirat pentru că nu se aștepta să participăm, nu pentru că n-a auzit în viața lui de *Observatorul militar*. După ce traversez parcul, oarecum înapoi, spre Palatul Parlamentului, de unde venisem, dar de data aceasta parte a „cercului inițiativilor”, ajung la cortul de acreditări. „Pe acolo vă rog, domnu”, îmi spune unul dintre cei cinci,

cu una, alta, n-au avut timp să-i verifice pe cei care nu fac decât să împrăștie informații despre show-ul mediatic.

Îmi iau legitimația și rucsacul publicitar pregătit de organizatori și plec. Tot pe unde am intrat, că așa e modelul, deși în spatele cortului era un gard improvizat, păzit de o grupă de jandarmi, care ar fi



putut foarte ușor să te lase să nu mai ocolești tot parcul. De altfel, unii dintre jurnaliști au ieșit și pe acolo, dar nu când de serviciu era domnul care m-a oprit și pe mine: „Întorceți-vă când vine colegul meu, eu nu vă las”, i-a spus unei reportere care voia să o ia pe urma operatorului său, care ieșise cu două minute mai devreme și care nefiind lăsată să iasă îi spuse jandarmului că se ieșise și pe acolo cu puțin timp înainte. Eu n-am comentat că știu cum e cu milităria. Am înconjurat din nou tot parcul, de două ori, normal, dar măcar aveam ore de sport în program.

Miercuri, 2 mai, 2008. O zi glorioasă, se deschide Summitul! Ei bine, nu. În afară de conferința de presă a ministrului apărării, de după întâlnirea ministrilor apărării, de la ora 21.00, nimic. Ba da, agitație mare prin centrele media, organizate în două holuri ale Casei poporului. Am înțeles că au fost peste 3.500 de jurnaliști acreditați, așadar într-un centru media încăpeau aproximativ 1.750 de jurnaliști. Ce ditamai holurile! Mari, oricum, imense, nici nu am cu ce să le compar, ca să se înțeleagă mai bine. Pot să le compar doar între ele, dar nu ajută. Oricum, mi s-a părut că unul era mai mare și altul mai mic, deși nu-mi explic cum, pentru că Palatul Parlamentului nu e o piramidă...Se vorbește mult, toată lumea cu toată lumea. „Cum ți se pare România?; Ce crezi, va fi sau nu primită Macedonia?; Putin când ajunge azi, sau mâine? și „Mergem la o țigară?” au fost cel mai des auzite fraze pe holul/centrul de presă din Palatul Parlamentului. Cel mai vesel era un jurnalist din Albania care nu avea dubii cu privire la viitorul statul de membră a NATO a țării sale. După ce la cocktailul din seara aceea și-a făcut fotografie alături de Loredana chiar nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Telefoane, peste telefoane. Toată lumea își conectează laptopul la internet, wireless sau cu cablu. Se transmit primele știri la redacții; în jurul meu se vorbea în engleză, letonă, rusă, dar și maghiară. Începea să se lase cu dureri de cap...

Monitoare mari agățate peste tot prezentau imagini de la Cercul Militar, Cotroceni și alte locații. Cu sunetul mai greu, alocuri deloc. Oricum o imagine spune cât o mie de cuvinte. Dacă e de la o conferință de presă, mai puțin cu 999. Asta e... Un portughez i se plânge unei kolege de breaslă despre încercarea de jecmânire la care a fost supus de un taximetrist la aeroport. Și ce altceva e nou? Zice că România e ca Portugalia în urmă cu vreo douăzeci de ani. Deh, omul probabil că stă pe strada Vasco da Gama

și copiii lui merg la școala Americo Vespucci și trăiește încă cu gloria de secol XVI, că altfel, nici lor încă nu li s-au întors acasă toți emigranții economici. Dar așa e în momente din astea, trebuie să pari interesant, mai ales dacă o jurnalistă îți ia interviu.

Joi, 3 mai. Acum chiar a început! Cu o mică întârziere a început și conferința de presă a SG al NATO, J. de Hoop Scheffer. Spune că și-a promis

un Summit substanțial și până în acel moment se declară mulțumit. Macedonia nu intră. „What's in a name? A rose, by any other name would smell as sweet”, spuse Shakespeare. Grecia spune că numele e cel mai important și singura Macedonia ce va intra vreodată în NATO este provincia sa din nord. „A trebuit să ne supunem voinței aliatului”, va spune câteva ore mai târziu și președintele Băsescu, care vede o dovadă de solidaritate. Macedonia, dacă vrea în NATO va trebui să se numească oricum altcumva. O mulțime de macedoneni ies din sală în vreme ce Scheffer încă vorbește. Se aude un „în semn de protest”, spus de primul bărbat din șirul de macedoneni (sau cum se vor numi ei) și cu toții își văd de drum. Ceva mai târziu, o jurnalistă din FYROM, declară că țara sa nu-și va schimba numele. „Nici peste 500 de ani Guvernul nostru și populația nu vor accepta acest lucru”. Posibil, dar Grecia este și membră a UE și acolo deciziile de acceptare a unui nou stat se iau tot în unanimitate...Președintele FYROM este trist și spune că delegația sa nu va mai rămâne în continuare la Summit, pentru că trebuie să fie alături de populația țării; în limbaj de specialitate se numește *damage control*, adică un fel de minimizare a pierderilor. Dacă se întoarce cât mai repede, probabil că va ieși cu fața curată, pentru că macedonienii sunt patrioți și vor spune că vina este a altora. Între timp aflăm că la Skopje oamenii au ieșit în stradă. Asta este...

Gorgia și Ucraina. „NATO le salută aspirațiile” a spus Scheffer și a declarat solemn că „vor deveni state membre” și că mai clar de atât nu poate să se exprime. Când și cum rămâne de văzut, dar, oricum nimenu nu dictează Alianței când să se extindă și încotro, cel puțin așa reiese din discursurile zilei. Președintele Ucrainei, Victor Iuschenko, le-a transmis jurnaliștilor să citească printre rânduri dacă vor să afle motivele pentru care încă nu se știe nimic exact cu privire la data accedării. Primul

pas în decembrie la conferința miniștrilor de externe din țările membre.

După Scheffer vin Angela Merkel și Nicolas Sarkozy la o conferință comună să anunțe că următorul Summit va fi organizat în comun de Franța și Germania. Nu că n-ar putea să-l organizeze fiecare în parte, dar ca semn al concordiei. Franța va trimite trupe suplimentare în Afganistan lucru care pentru Merkel înseamnă că „Sarkozy pariază pe NATO”. „Dacă vrem să plecăm cândva, trebuie să câștigăm acum” a spus președintele Franței despre Afganistan. Ca un *gentilhomme* perfect, președintele Franței spune că talibanii trebuie combătuți, mai ales dacă luăm în considerare „ce le-au făcut afganilor și în special femeilor și copiilor” și crede că a venit momentul ca „Franța să-și ocupe locul meritat în Alianță”. Pentru că a fost o conferință franco-germană s-a vorbit și despre *L'Europe de la Défense*, ideea apărării comune europene.

Președintele și premierul României s-au axat pe problematica securității energiei, subiect discutat în cadrul întâlnirilor și au ținut să menționeze mesajul de susținere adresat Serbiei în vederea unei viitoare integrări în structurile euroatlantice. „Contribuția sporită cu trupe a României trebuie să fie în acord cu o creștere a numărului de trupe al celorlalți aliați” a declarat primul ministru Tăriceanu, care a prezentat presei și un proiect pe care l-a discutat la întâlnirea

SG al NATO: „S-a sfârșit cu teme pentru acasă”. La întrebările jurnaliștilor cu privire la ce s-a discutat, Scheffer a spus că „nu se plânge de retorică inutilă” de această dată și că „întâlnirea nu a fost ostilă sau confrunțată” cu privire la Georgia și Ucraina”.

Sala de conferințe s-a umplut ochi înainte de venirea președintelui Federației Ruse. Deși caracterizat de ziarul *Liberation* ca fiind „un lider mereu în gardă” la Summitul de la București, Vladimir Putin s-a declarat „în general satisfăcut” de cele discutate și a apreciat dorința de dezbateră a Alianților. Cele declarate de președintele rus nu s-au înțeles deloc pe traducerea în limba română, doamna care se ocupa de acest lucru fiind mult prea emoționată de importanța vorbirilor pentru a mai putea reda corect cele spuse de acesta. Sau, cum remarca unul dintre cei prezenți, nu se mai făcuse specializări la Moscova. A fost extrem de apreciată țara de bunuri pentru Afganistan, cu condiția ca acestea să nu fie de factură militară. Drumul NATO va trece așadar prin Rusia, într-o oarecare măsură, ușurând accesul afganilor la produse de strictă necesitate. NATO și Rusia nu au reușit să cadă de acord asupra scutului anti-rachetă, deși s-au făcut propuneri de corelare a sistemelor defensive ale Alianței Nord-Atlantice și ale



Președintele Vladimir Putin l-a invitat pe președintele Traian Băsescu să viziteze Rusia

separată avută cu președintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso, de modernizarea infrastructurilor pe Dunăre, o soluție alternativă pentru transportul rutier, scump și poluant.

Premierul italian, Romano Prodi a vorbit despre o implicare sporită în Afganistan și a ținut să menționeze și eforturile nerăsplătite ale Macedoniei de a-și integra minoritățile și de a participa cu trupe la misiunile NATO.

O prezență inedită a fost președintele Republicii Islamiste a Afganistanului, Hamid Karzai, care a participat la mai multe conferințe de presă și întâlniri în perioada cât a fost la București, evidențiind aspectele pozitive pe care țara sa le resimte de la înlăturarea de la putere a talibanilor. Accesul la îngrijiri medicale și la educație sunt doar două dintre câștigurile de care se bucură afganii în ultimul timp. O veste bună pentru comunitatea internațională este că din luna august, autoritățile afgane vor prelua asigurarea securității în Kabul. Reconstrucția este soluția în Afganistan, nu răspunsul militar este concluzia conferinței de presă ținută de președintele Afgan împreună cu SG al NATO și SG al ONU, Ban Ki-moon.

Vineri, 4 mai. Cea mai așteptată și a Summitului, nu pentru că era ultima, ci pentru că urma Consiliul NATO-Rusia. „Un pod strategic deasupra Europei, l-a caracterizat Jaap de Hoop Scheffer, primul după cel de la Roma”. Concluzia

Federației Ruse. „Avem și dispute”, s-a exprimat eufemistic președintele rus, referindu-se la majoritatea subiectelor abordate în cadrul Consiliului, dar a ținut să precizeze că „am fost direct în abordarea la fel ca și colegii mei din NATO”. „Rusia vrea să se facă auzită”, a spus Putin, care a mai declarat că nu înțelege să renunțe la chestiunile care interesează țara sa, pentru că „securitatea națională nu se construiește pe promisiuni, mai ales că le-am auzit deja la extinderile anterioare ale NATO”. Putin a criticat Alianța, recunoscându-i utilitatea în perioada existenței Uniunii Sovietice, marele rău, dar nefiind de acord cu asocierea actuală între calificativul de „stat democratic” și apartenența la NATO. „Ucraina, dacă nu a intrat în NATO nu mai este democratică?” s-a întrebă retoric președintele rus, care a declarat că nu este interesat de accederea în rândul statelor membre NATO, „pentru că nu vrea să renunțe la o parte din suveranitate pentru iluzia unei securități sporite”.

„Aștept să scap de povara conducerii”, a declarat în încheierea conferinței de presă președintele Putin, care a fost ovacionat la sfârșit, în special de jurnaliștii ruși prezenți în sală.

Acestea au fost cele trei zile ale celui mai mare Summit de până acum, cel puțin așa cum au fost resimțite de unul dintre corespondenții *Observatorului militar*.

